

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ БІОЛОГІЇ ТА БІОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Матеріали II кафедральної
науково-практичної інтернет-конференції
(25 грудня 2024 року)

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної (військової) адміністрації
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра природничих дисциплін

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ БІОЛОГІЇ ТА БІОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

**Матеріали II кафедральної
науково-практичної інтернет-конференції
(25 грудня 2024 року)**

Харків

2024

*Затверджено на засіданні кафедри природничих дисциплін
(протокол № 4 від 28 листопада 2024 р.)*

Редакційна колегія

Упатова І. П. – доктор педагогічних наук, професор; завідувач кафедри природничих дисциплін;

Дехтярьова О. О. – кандидат біологічних наук, доцент; доцент кафедри природничих дисциплін;

Філатова О. В. – кандидат біологічних наук, доцент; доцент кафедри природничих дисциплін;

Борзик О. Б. – доктор філософії; доцент, старший викладач кафедри природничих дисциплін;

Каденко І. В. – кандидат педагогічних наук, доцент; доцент кафедри природничих дисциплін;

Москальов В. Б. – доктор філософії Ph.D., старший викладач кафедри природничих дисциплін;

Купіна О. В. – доктор філософії Ph.D, викладач кафедри природничих дисциплін;

Чернікова Н. В. – викладач кафедри природничих дисциплін;

Сумцова А. А. – магістр біології, викладач кафедри природничих дисциплін.

II 78 Проблеми та перспективи розвитку сучасної біології та біологічної освіти: матеріали II кафедральної наук.-практ. інтернет-конф. (25 грудня 2024 р., м. Харків) / за заг. ред. д.п.н., проф. Ірини Упатової. Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2024. – 60 с.

У збірці представлені матеріали науково-практичної конференції, що присвячені актуальним проблемам науки біології та біологічної освіти, висвітлюють їх сучасний стан та перспективи розвитку. Тези доповідей сприяють обміну науковими ідеями, досвідом між науковцями-біологами та педагогами, забезпечують популяризацію сучасних наукових досліджень у галузі біології та інноваційних освітніх підходів щодо біологічної освіти.

ЗМІСТ

<i>Юлія Монастирська, Ольга Філатова</i> ДЕКОРАТИВНА ДЕНДРОФЛОРА В ОЗЕЛЕНЕННІ С. ТАВЕЖНЯ (КРАСНОГРАДСЬКИЙ РАЙОН, ХАРКІВСЬКА ОБЛ.)	6
<i>Микола Купін, Анна Сумцова</i> РОЛЬ ЛІСОВОГО ЗАКАЗНИКА «ГРИГОРІВСЬКИЙ БІР» У ЗБЕРЕЖЕННІ ЕКОСИСТЕМ МІСТА ХАРКОВА	9
<i>Даріна Борисовська, Семен Грінченко</i> ДИНАМІКА ЗМІН БІОЦЕНОЗУ ВЕЛИКОГО ЛУГУ	12
<i>Руслана Русанова, Олена Дехтярєва</i> РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ПЕДОФАУНИ ВИЩИХ КОМАХ М. ВАЛКИ БОГОДУХІВСЬКОГО РАЙОНУ	16
<i>Микола Купін, Олена Дехтярєва</i> ОСНОВНІ ФОРМИ СУЧАСНОГО ВЕГЕТАРІАНСТВА	21
<i>Яна Зозуля, Ірина Каденко</i> ПРИЧИНИ ПОРУШЕННЯ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВОГО АПАРАТУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	25
<i>Анна Прасол, Оксана Купіна</i> РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ІНТЕГРАЦІЇ STEAM-ПІДХОДУ В БІОЛОГІЧНІЙ ОСВІТІ	30
<i>Роман Євсеєв</i> ІННОВАЦІЇ У БІОЛОГІЧНІЙ ОСВІТІ: ЯК ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА МОБІЛЬНІ ДОДАТКИ ЗМІНЮЮТЬ УРОКИ БІОЛОГІЇ	34
<i>Карина Сачава, Олена Дехтярєва</i> ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ ДЛЯ ОНЛАЙН ТА ОФЛАЙН НАВЧАННЯ	40

3. Програма комплексного озеленення м. Запоріжжя на 2019-2029 роки «Зелене місто». URL : <http://surl.li/ywwexc>
4. Зібцева О. В. Озеленення забудованих територій малих міст у контексті дотримання державних будівельних норм. *Науковий вісник НЛТУ*. 2018, т. 28, № 10. С.28-31. URL : <http://surl.li/kfxptv> .
5. Тавежня. URL : <http://surl.li/odqxrj>.
6. Пушкар В.В., Кузнєцов С.І. Деревя та кущі України. Порайонний асортимент. К.: Держбуд України, 2000. 188 с.
7. Доброчаєва Д. Н., Котов М. І., Прокудін Ю. М. Визначник вищих рослин України. Наукова думка, 1987. 548 с.

Микола КУПН,
*здобувач вищої освіти 311 бп групи,
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-
педагогічна академія» Харківської обласної ради*

Анна СУМЦОВА,
*викладач кафедри природничих дисциплін
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-
педагогічна академія» Харківської обласної ради*

РОЛЬ ЛІСОВОГО ЗАКАЗНИКА «ГРИГОРІВСЬКИЙ БІР» У ЗБЕРЕЖЕННІ ЕКОСИСТЕМ МІСТА ХАРКОВА

Григорівський бір – унікальний природний об’єкт, який відіграє важливу роль у збереженні біорізноманіття та екосистем міста Харкова. Лісовий заказник місцевого значення площею 76 га було створено з метою охорони соснового лісу штучного походження, розташованого на надзаплавній терасі долини річки Уди. Григорівський бір є не лише частиною природно-заповідного фонду, але й важливим рекреаційним ресурсом для мешканців міста. Його розташування між

проспектом Любові Малої та Григорівським шосе робить його легкодоступним для відвідувачів [3].

Попри те, що бір має штучне походження, він значною мірою зберіг структуру та видове різноманіття, властиві природним пралісам. Його флора та фауна багаті на представників, серед яких є рідкісні та зникаючі види [1]. Це зумовлює необхідність ретельної охорони цих екосистем. Ліс також виконує важливу екологічну функцію, депонуючи значну кількість вуглецю в живій фітомасі, підстилці та ґрунтах. Таким чином, Григорівський бір робить вагомий внесок у зменшення викидів вуглекислого газу та боротьбу зі змінами клімату [4].

Бір є важливим місцем відпочинку для мешканців Харкова, забезпечуючи можливість для піших прогулянок, спостереження за природою та екологічного просвітництва. Розвиток екотуризму у бору може стати важливим інструментом підвищення обізнаності населення про важливість збереження природи. Водночас, інтенсивне рекреаційне використання потребує впровадження чітких правил, які б запобігали деградації лісу та забезпечували його стійкий розвиток.

В останні роки антропогенний вплив та бойові дії в регіоні створили серйозні загрози для Григорівського бору. Забруднення, фрагментація територій та фізичні пошкодження екосистем призводять до втрати біорізноманіття. Відновлення пошкоджених ділянок потребує комплексного підходу, включаючи очищення територій від забруднювачів та мін, реабілітацію ландшафтів і створення умов для природного відновлення видового складу [2].

Григорівський бір є прикладом того, як у межах урбанізованого середовища можна зберегти природні екосистеми, що мають значення не лише для регіону, але й для країни в цілому. Його збереження – це внесок у збереження природної спадщини, стійкий розвиток та екологічну рівновагу Харкова.

Охорона Григорівського бору потребує спільних зусиль місцевої влади, екологічних організацій та громадськості. Доцільно впроваджувати програми

екологічної освіти, популяризувати цінність бору як природного об'єкта та залучати волонтерів до практичних заходів з його охорони. Крім того, розширення територій під охороною та посилення моніторингу стану екосистем можуть забезпечити довгострокове збереження цього унікального природного середовища.

Список використаних джерел:

1. Волонцевич О. О., О. В Клімов. Характеристика основних орнітологічних угруповань різних ландшафтів міста Харкова. *Проблеми охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки*. 2012. Вип. 34. С. 162-186. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ponp_2012_34_16/
2. Вплив бойових дій на унікальні природні об'єкти Харківської області / О. Рибалова та ін. *Науково-технічний журнал «Техногенно-екологічна безпека»*. 2024. № 15. С. 3–14. URL : <http://dx.doi.org/10.52363/2522-1892.2024.1.1.>
3. Клімов О. В., Надточій Г. С., Філатова О. В, Клімов Д. О., Гайдріх І. М. Природні комплекси міста Харкова, які потребують особливої охорони. *Проблеми охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки* : зб. наук. пр. УКРНДІЕП; ХНУ імені В. Н. Каразіна Харків : ПП «Стиль-Іздат», 2020. Вип.42. С. 144-159.
4. Максименко Н. В., Бурченко С. В., Шпаківська І. М., Кротко А. С. Оцінка вуглецевої ємності однопородних деревостанів – елементів зеленої інфраструктури м. Харкова. *Людина і довкілля. Питання неоекології*. 2022. № 38. С. 73-84. URL : <https://doi.org/10.26565/1992-4224-2022-38-07>

Наукове видання

За загальною редакцією
доктора педагогічних наук,
професора Ірини УПАТОВОЇ

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ
БІОЛОГІЇ ТА БІОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

**Матеріали II кафедральної науково-
практичної інтернет-конференції
(25 грудня 2024 року)**